

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU SŁUPSKIEGO**

z dnia 2026 r.

w sprawie „Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Słupskim na lata 2026-2030”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a), art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U z 2025 r. poz. 1684) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Słupskim na lata 2026-2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Słupskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PROGRAM PROFILAKTYCZNY
W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA
PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH
W STOSUNKU DO DZIECI
W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ
W POWIECIE SŁUPSKIM
NA LATA 2026 – 2030**

Słupsk 2026

Spis treści	
I. WSTĘP	3
II. REKOMENDACJE DLA POWIATOWEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA PRAWDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W POWIECIE SŁUPSKIM	5
III. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE WDRAŻANIA PRAWDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ	6
IV. CELE PROGRAMU	9
V. ZAPLANOWANE DZIAŁANIA	10
1.Organizacja warsztatów kompetencji wychowawczych dla rodziców.	10
2.Udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej	10
3.Udzielanie wsparcia rodzinom starającym się o powrót dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej.....	11
4.Udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych.....	11
5.Publikowanie na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku o właściwych oddziaływaniach wychowawczych, zamieszczanie linków do prowadzonych kampanii z zakresu wdrażania właściwych wzorców wychowawczych. .	12
6.Współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorską służbą sądową, Policją w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących rodzin znajdujących się w kryzysie.....	12
7.Przygotowanie rodzin do reintegracji dziecka z rodziną biologiczną	12
8.Informowanie i kierowanie do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych.....	13
9.Działania informacyjno - profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży z terenu powiatu słupskiego	13
VI. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU.....	14
VII. MONITORING I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	15
VIII. ZAKŁADANE REZULTATY	15
1.Rezultaty w obszarze postaw i kompetencji rodzicielskich.	15
2.Rezultaty w obszarze relacji rodzic–dziecko.....	15
3.Rezultaty w obszarze funkcjonowania dziecka.....	16
4.Rezultaty w obszarze zapobiegania przemocy i jej eskalacji.....	16
5.Rezultaty w obszarze świadomości społecznej rodziny.....	16

I. WSTĘP

Rodzina stanowi podstawową i najważniejszą komórkę społeczną, opartą na więziach pokrewieństwa, powinowactwa lub trwałej wspólnocie życia i zamieszkiwania. Jest pierwszym i kluczowym środowiskiem socjalizacyjnym dziecka, w którym zachodzi proces przekazywania norm, wartości, wzorców zachowań oraz zasad współżycia społecznego. To właśnie w rodzinie kształtują się fundamenty tożsamości jednostki, jej poczucie bezpieczeństwa, system moralny oraz kompetencje emocjonalne i społeczne.

Rodzina pełni funkcję wychowawczą, opiekuńczą, emocjonalną i profilaktyczną. W jej obrębie dziecko nabywa podstawowe umiejętności interpersonalne, uczy się rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz budowania relacji opartych na szacunku i zaufaniu. Postawy rodzicielskie, styl komunikacji, poziom zaangażowania opiekunów oraz atmosfera domowa mają istotny wpływ na rozwój osobowości dziecka, jego samoocenę, odporność psychiczną oraz sposób reagowania na sytuacje trudne i kryzysowe.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi istotny czynnik chroniący przed zachowaniami ryzykownymi, takimi jak uzależnienia, przemoc, demoralizacja czy wykluczenie społeczne. Z kolei deficyty w zakresie kompetencji wychowawczych, zaburzone relacje rodzinne, brak stabilności emocjonalnej lub niewłaściwe wzorce mogą zwiększać podatność dziecka na występowanie problemów rozwojowych i społecznych.

Rodzice, poprzez własne postawy i codzienne oddziaływania wychowawcze, przekazują wzorce akceptacji, poszanowania praw innych osób, współdziałania, odpowiedzialności oraz budowania relacji opartych na zaufaniu. Istotnym elementem prawidłowego procesu wychowawczego jest zapewnienie dziecku adekwatnej do wieku autonomii, umożliwiającej rozwój samodzielności przy jednoczesnym zachowaniu bezpiecznych granic.

Dzieci wychowujące się w atmosferze miłości, zrozumienia i stabilności emocjonalnej wykazują większą zdolność do regulacji emocji, nawiązywania prawidłowych relacji społecznych. W sprzyjającym środowisku domowym przyswajają akceptowane społecznie normy i wartości, uczą się właściwej komunikacji oraz rozwijają empatię i odpowiedzialność za własne zachowanie.

Jednocześnie należy podkreślić, iż rodzina jest głównym źródłem modelowania zachowań. Dziecko obserwuje i interpretuje sposoby reagowania dorosłych na konflikty, napięcia i sytuacje kryzysowe. W środowisku, w którym dominują gniew, agresja, przemoc

lub brak umiejętności radzenia sobie z emocjami, wzrasta ryzyko utrwalania niepożądanych wzorców zachowań. Zaburzone relacje emocjonalne w rodzinie, deficyt wsparcia i brak poczucia bycia akceptowanym mogą prowadzić do frustracji, lęku, obniżonej samooceny oraz zachowań agresywnych.

Dla prawidłowego rozwoju psychospołecznego dziecka kluczowe znaczenie ma atmosfera akceptacji, szacunku i bezpieczeństwa, a także właściwa opieka i ochrona ze strony dorosłych. W kontekście programu profilaktycznego szczególnie istotne jest wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców, promowanie konstruktywnych metod rozwiązywania konfliktów, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych oraz wspieranie rodzin w budowaniu środowiska sprzyjającego harmonijnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.

Proces wychowania dziecka stanowi jedno z najbardziej wymagających i odpowiedzialnych zadań, przed jakimi stają rodzice i opiekunowie. Sam fakt rodzicielstwa bywa różnie przeżywany i interpretowany, jednak w przeważającej większości przypadków towarzyszy mu dążenie do zapewnienia dziecku jak najlepszych warunków rozwoju – często lepszych niż te, których sami doświadczyli w dzieciństwie.

Występowanie negatywnych zjawisk społecznych, takich jak uzależnienia, przestępczość, ubóstwo, bezrobocie oraz choroby cywilizacyjne, istotnie wpływa na funkcjonowanie systemu rodzinnego i jakość realizowanych w nim procesów wychowawczych. Czynniki te zwiększają ryzyko stosowania wobec dzieci nieprawidłowych metod wychowawczych, w tym metod opartych na przemocy.

Deficyty w zakresie umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, przewlekły stres oraz brak adekwatnego wsparcia społecznego sprzyjają nasilaniu się zachowań destrukcyjnych w środowisku rodzinnym. W konsekwencji rodzina może nie wypełniać w sposób właściwy swoich podstawowych funkcji opiekuńczych, wychowawczych i socjalizacyjnych.

W rodzinach dysfunkcyjnych obserwuje się obniżoną zdolność do konstruktywnego rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na sytuacje kryzysowe. Niejednokrotnie prowadzi to do zaniedbywania obowiązków rodzicielskich oraz naruszania praw dziecka

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2024 nr 180 poz. 1673 z późniejszymi zmianami) wprowadza definicję przemocy zgodnie z art. 2 pkt 1 jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu

fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”

Zgodnie z zapisami art. 6 ust. 3 wyżej wymienionej ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą. Mając świadomość dużego znaczenia właściwego przebiegu procesu wychowawczego u dzieci oraz konieczności respektowania ich praw, realizując obowiązek nałożony przez ustawodawcę przy uwzględnieniu wyników przeprowadzonych badań ankietowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku opracowało niniejszy program, będący kontynuacją działań realizowanych w ramach programu profilaktycznego w latach 2021 – 2024.

II. REKOMENDACJE DLA POWIATOWEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W POWIECIE SŁUPSKIM

Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Powiecie Słupskim na lata 2026 – 2030 wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 przyjęty uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2026 – 2030 przyjęta uchwałą XXVII/205/2026 Rady Powiatu Słupskiego z dnia 24 lutego 2026 r.
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 przyjęty uchwałą nr XVIII/138/2025 Rady Powiatu Słupskiego z dnia 27 maja 2025 roku.

III. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ

Zjawisko przemocy domowej oraz potrzeba podejmowania systemowych działań w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą na terenie powiatu słupskiego znajdują jednoznaczne potwierdzenie w wynikach badań ankietowych przeprowadzonych na potrzeby opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025–2030, a także programów profilaktycznych.

Badanie zostało zrealizowane wśród 37 pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu oraz 90 rodziców zamieszkujących powiat słupski. Analiza zgromadzonego materiału empirycznego wskazuje, że przemoc domowa stanowi istotny i realnie odczuwalny problem społeczny w środowisku lokalnym.

Ponad połowa respondentów (56%) zadeklarowała, że bezpośrednio zetknęła się ze zjawiskiem przemocy domowej. Kolejne 33% ankietowanych wskazało, iż posiada wiedzę o przypadkach przemocy występujących w ich otoczeniu. Jedynie 11% badanych zadeklarowało brak znajomości takich sytuacji.

Uzyskane wyniki potwierdzają skalę i wagę problemu oraz uzasadniają konieczność kontynuowania i intensyfikacji działań profilaktycznych, edukacyjnych i interwencyjnych, w szczególności w obszarze wspierania rodzin w zakresie prawidłowych kompetencji wychowawczych oraz ochrony dzieci przed przemocą

Ponadto badani zgodnie stwierdzili, że najczęstszą formą przemocy jest przemoc psychiczna (58% udzielonych odpowiedzi) oraz fizyczna (23% udzielonych odpowiedzi). Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej, zaniedbanie i przemoc ekonomiczna występują ich zdaniem znacznie rzadziej. W ocenie pracowników socjalnych poziom kompetencji rodzicielskich może być przyczyną przemocy domowej. Wskazano kilka istotnych obszarów w tym zakresie: alkoholizm, narkomania (49%), następnie brak umiejętności radzenia sobie ze stresem (19%), brak umiejętności rozwiązywania konfliktów (18%), trudna sytuacja materialna (11%), brak właściwych wzorców wyniesionych z rodziny (10%)

Z tymi wynikami korespondują również odpowiedzi rodziców, z których 46 procent twierdzi, iż wiedzę na temat metod wychowawczych czerpią z domu rodzinnego. Natomiast 67% ankietowanych przyznało, że wychowuje swoje dzieci w sposób zbliżony do swoich rodziców. Pozwala to wnioskować, że metody wychowawcze często są powielaniem schematu wyniesionego z domu rodzinnego. W sytuacji rodzin o niskiej świadomości

wychowawczej istnieje duże prawdopodobieństwo, że stosowane metody nie będą właściwe. Może to skutkować wystąpieniem różnego rodzaju problemów opiekuńczych i wychowawczych, a w konsekwencji wystąpieniem lub nasileniem problemu przemocy.

Kolejne analizy potwierdzają dużą potrzebę edukacji w zakresie metod wychowawczych. 58% ankietowanych rodziców przyznaje, że nie wie jak zachować się w stosunku do nieposłusznego dziecka i jak reagować w sytuacjach trudnych i problemowych. Aż 84 % rodziców przyznało się do stosowania kar wobec dzieci, 6% wskazało na stosowanie krzyku i gróźb, a ponad 1% do wymierzania klapsów. Wyniki badań wskazują, że w praktyce wychowawczej znaczące miejsce zajmują kary i zachowania niepedagogiczne. Nieodpowiednie środki wychowawcze przyczyniać się mogą, z jednej strony, do kształtowania niepożądanych dyspozycji i cech zachowania takich jak: agresywność, brutalność, bezwzględność, a z drugiej strony do braku odwagi, uległości.

84% ankietowanych rodziców oraz 94% pracowników socjalnych pracujących w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie słupskim uważa, że brak umiejętności wychowawczych może prowadzić do występowania przemocy domowej. Dane te potwierdzają potrzebę promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych. Nie można pominąć również faktu, że w przeprowadzonym badaniu 100% pracowników socjalnych udzieliło odpowiedzi, że istnieje potrzeba edukacji rodziców w zakresie wdrażania prawidłowych metod wychowawczych względem dzieci.

W procesie realizacji działań profilaktycznych, ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci, kluczową rolę odgrywają Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu. Instytucje te stanowią podstawowe ogniwo systemu wsparcia rodziny, realizując zadania zarówno o charakterze interwencyjnym, jak i profilaktycznym.

Fundamentalnym narzędziem pracy Ośrodków Pomocy Społecznej jest wywiad środowiskowy przeprowadzany przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania rodziny. Bezpośredni kontakt z rodziną w jej naturalnym środowisku umożliwia dokonanie wszechstronnej i rzetelnej oceny warunków bytowych, opiekuńczych oraz wychowawczych, a także obserwację relacji pomiędzy członkami rodziny. Pozwala on na identyfikację czynników ryzyka występowania przemocy lub zaniedbań, rozpoznanie deficytów w zakresie kompetencji rodzicielskich oraz ocenę stopnia zagrożenia dobra dziecka.

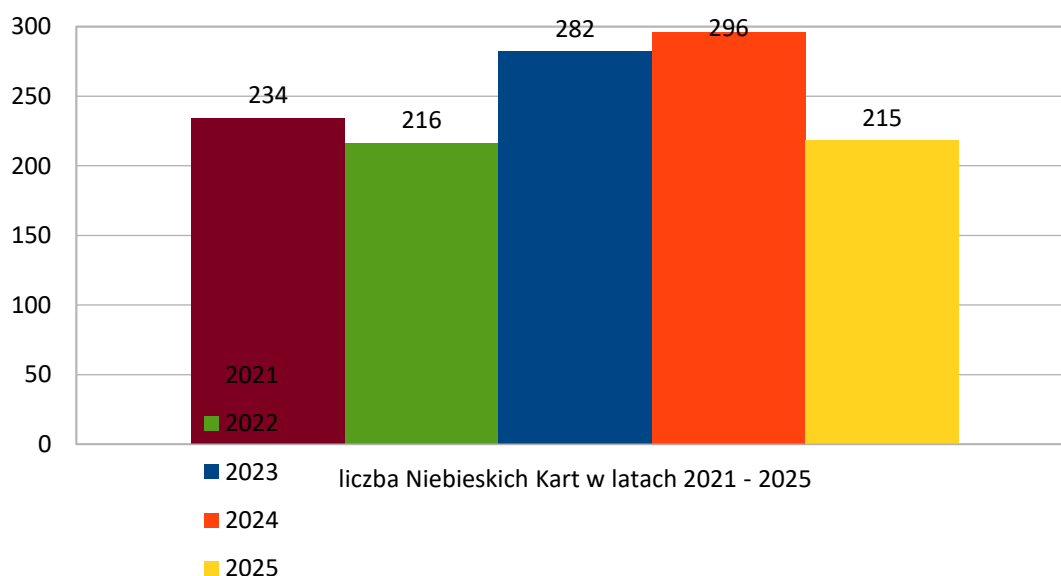
Wizyta w środowisku domowym dostarcza obiektywnego obrazu funkcjonowania rodziny wykraczającego poza deklaracje jej członków, co stanowi podstawę do planowania adekwatnych, zindywidualizowanych działań profilaktycznych i wspierających. Systematyczna oraz bezpośrednia praca w środowisku rodzinnym umożliwia nie tylko

wczesną identyfikację zagrożeń, lecz również bieżące monitorowanie sytuacji dziecka i skuteczności podejmowanych oddziaływań.

W konsekwencji Ośrodki Pomocy Społecznej stanowią fundamentalny filar realizacji Powiatowego Programu Profilaktycznego na lata 2026–2030, zapewniając kompleksowe wsparcie rodzinom, efektywne wdrażanie działań edukacyjnych i profilaktycznych oraz stały nadzór nad bezpieczeństwem i dobrem dziecka.

W przypadku powzięcia podejrzenia występowania przemocy domowej w toku realizowanych czynności służbowych lub zawodowych, a także w sytuacji zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny bądź świadka przemocy, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, systemu oświaty oraz ochrony zdrowia są zobowiązani do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Poniższy wykres obrazuje liczbę wszczęcia procedury Niebieskiej Karty w latach 2021 r. – 2025 r. na terenie powiatu słupskiego.

Z analizy danych za 2025 rok wynika, iż wszczęto 215 nowych procedur „Niebieskiej Karty”. Łącznie – z uwzględnieniem spraw kontynuowanych z lat poprzednich – procedurą objętych było 261 rodzin, co odpowiada 826 osobom funkcjonującym w tych środowiskach rodzinnych. W omawianym okresie zakończono 108 procedur. Przedstawione dane wskazują na utrzymującą się skalę zjawiska przemocy domowej w powiecie słupskim oraz potwierdzają konieczność podejmowania skoordynowanych, długofalowych i systemowych działań w obszarze profilaktyki, edukacji oraz wsparcia rodzin.

Metody wychowawcze, rozumiane jako świadomie i konsekwentnie stosowany system oddziaływań rodzicielskich, mają kluczowe znaczenie dla prawidłowego rozwoju dziecka w sferze emocjonalnej, społecznej i poznawczej. Oddziaływania te powinny być planowane w sposób przemyślany, adekwatny do wieku i potrzeb dziecka oraz oparte na poszanowaniu jego godności i praw.

Wyniki badań oraz doświadczenia praktyczne służb pracujących z rodzinami wskazują, iż zjawisko przemocy domowej pozostaje w istotnym związku z deficytami kompetencji wychowawczych rodziców, w tym z brakiem umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, regulowania emocji oraz stosowania metod wychowawczych opartych na dialogu i wzmacnianiu pozytywnych zachowań.

W związku z powyższym zasadne jest wdrożenie programu profilaktycznego ukierunkowanego na kształtowanie i wzmacnianie prawidłowych postaw rodzicielskich. Program ten powinien obejmować działania edukacyjne, warsztatowe i konsultacyjne, służące podnoszeniu kompetencji wychowawczych, budowaniu relacji opartych na szacunku i bezpieczeństwie oraz rozwijaniu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Realizacja programu przyczyni się do wzmocnienia potencjału rodzin w powiecie słupskim, ograniczenia czynników ryzyka sprzyjających występowaniu przemocy domowej oraz zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych podejmowanych przez instytucje lokalne.

IV. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali przemocy wobec dzieci w rodzinie na terenie powiatu słupskiego poprzez systemowe wspieranie rodzin oraz podejmowanie kompleksowych działań profilaktycznych skierowanych do środowisk zagrożonych występowaniem przemocy.

Cele szczegółowe:

- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat roli i znaczenia prawidłowych metod wychowawczych w rozwoju dziecka.
- Zapewnienie rodzinom dotkniętym lub zagrożonym przemocą łatwiejszego dostępu do specjalistycznego wsparcia w zakresie rozwijania kompetencji wychowawczych, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych oraz poprawy komunikacji interpersonalnej.

- Promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich.
- Zwiększenie kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą.
- Zapobieganie powielaniu niewłaściwych wzorców wychowawczych rodziców.
- Wspomaganie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych.

V. ZAPLANOWANE DZIAŁANIA

1. Organizacja warsztatów kompetencji wychowawczych dla rodziców.

Celem warsztatów jest wsparcie rodziców w efektywnym pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz w stosowaniu prawidłowych metod wychowawczych. Program warsztatów umożliwia uczestnikom rozwój umiejętności wyznaczania granic i zasad w relacjach z dziećmi, doskonalenie kompetencji komunikacyjnych oraz technik aktywnego słuchania.

Warsztaty mają na celu również systematyzację wiedzy oraz doświadczeń uczestników w zakresie wychowania dzieci, a także przekazanie praktycznych wskazówek dotyczących motywowania dzieci do nauki. Zajęcia prowadzone są w formie aktywnych metod warsztatowych, takich jak: ćwiczenia grupowe, dyskusje na forum, burze mózgów oraz analiza doświadczeń własnych uczestników.

Warsztaty realizowane będą raz lub dwa razy w roku, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych. Grupę docelową stanowią rodzice z rodzin, w których występuje przemoc, istnieje ryzyko przemocy lub występują trudności wychowawcze. Rekrutacja uczestników odbywać się będzie za pośrednictwem pracowników ośrodków pomocy społecznej w powiecie słupskim.

2. Udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej

Działanie ma na celu wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Rodziny zgłaszające trudności wychowawcze otrzymają indywidualne wsparcie w zakresie pracy z dzieckiem oraz stosowania adekwatnych metod wychowawczych.

Pomoc świadczona będzie w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem lub pedagogiem zatrudnionym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Porady będą miały charakter doradczy i interwencyjny, umożliwiający rodzicom rozwój kompetencji wychowawczych oraz wspierający prawidłowy rozwój i funkcjonowanie dziecka w środowisku rodzinnym.

3. Udzielanie wsparcia rodzinom starającym się o powrót dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej.

Działanie będzie miało na celu wspieranie rodzin w przygotowaniu do ponownego przejęcia opieki nad dziećmi czasowo umieszczonymi w pieczy zastępczej. Rodziny uczestniczące w programie będą miały możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji z psychologiem oraz pracownikiem socjalnym zatrudnionym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Wsparcie będzie koncentrować się na wdrażaniu prawidłowych metod wychowawczych, kształtowaniu właściwych postaw rodzicielskich oraz rozwijaniu umiejętności potrzebnych do zapewnienia dzieciom stabilnego i bezpiecznego środowiska rodzinnego. Dzięki tym działaniom rodziny będą przygotowywane do skutecznego pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczej, a także do zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków rozwojowych i emocjonalnych w domu.

4. Udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych.

Udzielanie rodzinom informacji o dostępnych formach wsparcia oferowanych przez instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe. Rodziny będą mogły uzyskać szczegółowe wskazówki dotyczące procedur ubiegania się o pomoc, zakresu oferowanych usług oraz sposobów kontaktu z odpowiednimi podmiotami.

Działanie będzie realizowane poprzez materiały edukacyjne. Celem będzie zwiększenie świadomości rodziców na temat dostępnych źródeł wsparcia, ułatwienie korzystania z nich w sytuacjach kryzysowych oraz wzmocnienie kompetencji rodzicielskich poprzez skoordynowane wsparcie środowiskowe.

5. Publikowanie na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku o właściwych oddziaływaniach wychowawczych, zamieszczanie linków do prowadzonych kampanii z zakresu wdrażania właściwych wzorców wychowawczych.

Rodziny i opiekunowie będą mogli zapoznawać się z praktycznymi wskazówkami dotyczącymi efektywnego kształtowania postaw wychowawczych oraz rozwoju kompetencji rodzicielskich.

Dodatkowo, planowane jest zamieszczanie linków i odniesień do prowadzonych kampanii edukacyjnych oraz działań promujących właściwe wzorce wychowawcze, co umożliwi rodzicom korzystanie z aktualnych źródeł wiedzy i wsparcia. Celem działania będzie wzmocnienie świadomości rodzicielskiej, popularyzacja dobrych praktyk wychowawczych oraz ułatwienie rodzinom dostępu do wiarygodnych i rzetelnych informacji wspierających rozwój dzieci w środowisku rodzinnym.

6. Współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorską służbą sądową, Policją w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących rodzin znajdujących się w kryzysie.

Dzięki wymianie danych i doświadczeń między instytucjami, pracownicy będą mogli identyfikować rodziny wymagające wsparcia oraz reagować na pojawiające się zagrożenia wychowawcze i sytuacje kryzysowe w sposób szybki i adekwatny.

Działanie będzie obejmować regularne konsultacje, spotkania robocze, wymianę raportów oraz opracowywanie wspólnych procedur interwencyjnych. Efektem tego działania będzie zwiększenie skuteczności programu profilaktycznego poprzez wczesne wykrywanie zagrożeń, lepsze dopasowanie wsparcia do potrzeb rodzin oraz wzmocnienie koordynacji działań instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa i prawidłowego rozwoju dzieci w powiecie słupskim.

Współpraca odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami ochrony danych osobowych

7. Przygotowanie rodzin do reintegracji dziecka z rodziną biologiczną

Wsparcie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, będzie obejmowało nie tylko konsultacje indywidualne, lecz także planowe działania przygotowujące rodzinę do reintegracji, w tym:

- analizę gotowości rodziny do ponownego przejęcia opieki,

- konsultacje dotyczące organizacji opieki i funkcjonowania dziecka po powrocie,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych w kontekście wcześniejszych trudności.

Działania te mają na celu ograniczenie ryzyka ponownego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej oraz zapewnienie trwałości powrotu dziecka do rodziny.

8. Informowanie i kierowanie do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych

W ramach realizacji Programu PCPR będzie informować osoby stosujące przemoc domową o możliwości udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych realizowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Działanie ma na celu zwiększenie motywacji do zmiany zachowań przemocowych, ograniczenie ryzyka ich powtarzania oraz przerwanie międzypokoleniowego przekazu przemocy.

PCPR nie realizuje procedury „Niebieskiej Karty”, jednak w ramach swoich kompetencji będzie podejmować działania wspierające wobec rodzin objętych wsparciem specjalistycznym.

9. Działania informacyjno - profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży z terenu powiatu słupeckiego

Celem działania jest zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie praw dziecka, bezpieczeństwa w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy w sytuacji zagrożenia przemocą domową.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku, w ramach realizacji Programu, będzie podejmować działania informacyjne i profilaktyczne o charakterze edukacyjnym, realizowane na zaproszenie szkół oraz we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego.

Działania te mogą obejmować w szczególności:

- spotkania informacyjne dotyczące praw dziecka oraz możliwości uzyskania wsparcia,
- zajęcia warsztatowe rozwijające umiejętności radzenia sobie z emocjami i konfliktami,
- przekazywanie materiałów informacyjnych dotyczących instytucji pomocowych,

- organizację konkursów plastycznych oraz innych inicjatyw o charakterze edukacyjnym i społecznym, promujących postawy wolne od przemocy oraz budujących świadomość skutków przemocy w rodzinie.

Konkursy kierowane będą do dzieci i młodzieży z terenu powiatu słupskiego. Ich celem będzie kształtowanie wrażliwości społecznej, promowanie wartości opartych na szacunku, empatii i odpowiedzialności oraz wzmacnianie postaw sprzyjających przeciwdziałaniu przemocy.

Realizacja powyższych działań ma charakter wspierający i uzupełniający wobec zadań realizowanych przez szkoły i nie stanowi wykonywania zadań oświatowych.

VI. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w powiecie słupskim kierowany jest do:

- Rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.
- Rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności współpracujących z asystentami rodziny.
- Rodziców biologicznych dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej, podejmujących działania zmierzające do powrotu dzieci pod ich opiekę.
- Społeczności lokalnej.
- Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Do Programu na zasadzie bezpośredniej i pośredniej współpracy, zostaną włączone następujące służby i instytucje :

- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu słupskiego,
- Kuratorzy zawodowi do spraw rodzinnych, zgodnie z właściwością Sądów Rodzinnych funkcjonujących na rzecz powiatu słupskiego,
- Komendy Policji z terenu powiatu słupskiego,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- placówki służby zdrowia funkcjonujące na terenie powiatu słupskiego,

VII. MONITORING I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Monitoring będzie prowadzony w cyklach rocznych. Dyrektor Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku będzie przedkładał Radzie Powiatu Słupskiego informacje dotyczące realizacji Programu, które stanowiąc będą integralną część corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Realizacja powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania oraz wdrażania prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w powiecie słupskim będzie finansowana ze środków własnych powiatu słupskiego. Nie wyklucza się możliwości pozyskania dodatkowego finansowania ze źródeł zewnętrznych.

W ostatnim roku obowiązywania Programu sporządzone zostanie podsumowanie jego realizacji, stanowiące podstawę do opracowania kolejnego programu.

VIII. ZAKŁADANE REZULTATY

Wprowadzenie programu profilaktycznego ukierunkowanego na promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą ma na celu nie tylko ograniczenie zachowań przemocowych, ale przede wszystkim trwałą zmianę postaw rodzicielskich, poprawę relacji rodzinnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa i dobrostanu dzieci.

Zakładane rezultaty programu można ująć na kilku poziomach:

1. Rezultaty w obszarze postaw i kompetencji rodzicielskich.

Zwiększenie wiedzy rodziców i opiekunów na temat potrzeb rozwojowych dzieci na różnych etapach życia, nabycie umiejętności stosowania metod wychowawczych opartych na szacunku, konsekwencji oraz komunikacji bez przemocy, a także ograniczenie stosowania kar fizycznych, krzyku i innych form przemocy. Rozwijanie kompetencji rodziców w zakresie radzenia sobie z własnymi emocjami, złością i stresem w sposób, który nie prowadzi do przenoszenia napięcia na dziecko, oraz zwiększenie świadomości konsekwencji przemocy dla prawidłowego rozwoju psychicznego i emocjonalnego dziecka.

2. Rezultaty w obszarze relacji rodzic–dziecko

Poprawa jakości komunikacji oraz budowania relacji opartych na zaufaniu, poczuciu bezpieczeństwa i wzajemnym szacunku. Zwiększenie poczucia, iż dziecko jest

wysłuchiwane, rozumiane i doceniane przez rodziców lub opiekunów, co przyczynia się do tworzenia pozytywnego klimatu emocjonalnego w rodzinie. Ograniczenie występowania konfliktów w rodzinie oraz przeciwdziałanie sytuacjom, w których spory i napięcia mogą eskalować do zachowań przemocowych wobec dziecka lub innych członków rodziny. Wzmocnienie więzi emocjonalnej między dzieckiem a rodzicem, co sprzyja zarówno bezpieczeństwu emocjonalnemu dziecka, jak i stabilności relacji rodzinnych.

3. Rezultaty w obszarze funkcjonowania dziecka

Kompleksowa poprawa funkcjonowania dziecka w różnych sferach życia. Dziecko odczuwać będzie wyraźny wzrost poczucia bezpieczeństwa w środowisku domowym, co przekładać się będzie na większą stabilność emocjonalną i komfort w codziennym funkcjonowaniu. Obserwuje się zmniejszenie objawów lęku, napięcia, wycofania czy agresji, co sprzyja harmonijnemu rozwojowi emocjonalnemu. Jednocześnie następuje poprawa umiejętności społecznych i emocjonalnych, dzięki czemu dziecko lepiej funkcjonuje w kontaktach rówieśniczych oraz w środowisku szkolnym. Wzmocnione zostaje także poczucie własnej wartości i sprawczości, co pozwala dziecku podejmować inicjatywy, skutecznie radzić sobie z trudnościami oraz budować pozytywne relacje z otoczeniem.

4. Rezultaty w obszarze zapobiegania przemocy i jej eskalacji

Realizacja działań profilaktycznych i interwencyjnych w obszarze wsparcia rodzin przyczyni się do zmniejszenia ryzyka występowania przemocy domowej oraz przerwania międzypokoleniowych wzorców przemocy i nieprawidłowych metod wychowawczych. Programy zwiększą gotowość rodziców do poszukiwania pomocy w sytuacjach trudnych, co pozwoli na wczesne reagowanie na problemy i ich skuteczne rozwiązywanie. W efekcie wzrośnie współpraca rodzin z instytucjami pomocowymi, takimi jak ośrodki pomocy społecznej, szkoły, kuratorzy, asystenci rodziny czy psychologowie, umożliwiając kompleksowe wsparcie. Działania te doprowadzą również do zmniejszenia liczby interwencji związanych z przemocą domową, przyczyniając się do poprawy bezpieczeństwa i jakości życia członków rodziny.

5. Rezultaty w obszarze świadomości społecznej rodziny

Realizacja działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze wsparcia rodzin przyczyni się do zwiększenia świadomości praw dziecka oraz obowiązków rodzicielskich. Działania te będą sprzyjały zmianie przekonań usprawiedliwiających stosowanie przemocy jako metody

wychowawczej, a także wzmocnią poczucie odpowiedzialności rodziców za klimat emocjonalny panujący w rodzinie. Ponadto przewiduje się rozwijanie postawy refleksyjnej wśród rodziców wobec własnych działań wychowawczych, co umożliwi bardziej świadome, empatyczne i odpowiedzialne podejście do wychowania dzieci oraz wspierania ich rozwoju.

Długofalowym celem realizowanego programu jest wypracowanie w rodzinie środowiska sprzyjającego prawidłowemu rozwojowi dziecka, które charakteryzuje się poczuciem bezpieczeństwa, przewidywalnością codziennych sytuacji, adekwatnym wsparciem emocjonalnym oraz konstruktywną, opartą na dialogu komunikacją pomiędzy jej członkami. Wdrożenie powyższych działań ma na celu nie tylko wzmocnienie funkcjonowania jednostek w obrębie systemu rodzinnego, lecz także istotne ograniczenie ryzyka występowania przemocy wobec dzieci w przyszłości.

Ponadto, realizacja programu pośrednio przyczyni się do zmniejszenia liczby przypadków umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, poprzez wzmocnianie kompetencji wychowawczych rodziców oraz poprawę jakości relacji w rodzinie. Ostatecznym rezultatem będzie budowanie trwałych mechanizmów wsparcia w rodzinie, zapewniających optymalne warunki rozwojowe dzieci, co w konsekwencji sprzyjać będzie stabilizacji całego systemu rodzinnego oraz wzrostowi jego funkcjonalności.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Powiatu Słupskiego w sprawie „Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Słupskim na lata 2026-2030”

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 180, z późn. zm.), do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, w szczególności w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

Przedłożony Program stanowi kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich oraz uwzględnia wyniki diagnozy lokalnych potrzeb w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Analiza danych dotyczących skali zjawiska przemocy w powiecie słupskim wskazuje na potrzebę dalszego wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców oraz rozwijania działań profilaktycznych i edukacyjnych.

Program określa cele, kierunki działań oraz grupy adresatów wsparcia, koncentrując się na udzielaniu specjalistycznej pomocy rodzinom zagrożonym przemocą, wspieraniu rodzin biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej, a także podejmowaniu działań informacyjno-profilaktycznych skierowanych do społeczności lokalnej.

Przyjęcie Programu umożliwi realizację ustawowych zadań powiatu w sposób systemowy i skoordynowany, przyczyniając się do zwiększenia bezpieczeństwa dzieci oraz wzmocnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie Powiatu Słupskiego.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Słupsk, 11 marca 2026 r.

wz. Starosty Słupskiego

Wicestarosta

Marcin Kowalczyk